

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1561

av Josef Fransson (SD)

Åtgärder mot tobaksbruk bland unga

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om direktiv till polisen för att minska tobaksförsäljningen till unga.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att höja åldersgränsen för att köpa tobak.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om försäljning av tobaksprodukter under disk.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tobak endast ska säljas i specialbutiker.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hålla nere skatten på snus i förhållande till cigaretter.

Motivering

Tobak innebär för många ett livslångt beroende, och kan man få unga människor att aldrig börja med tobaksbruk är mycket vunnet, både för individen och för samhället i stort. Mycket av tobakspolitiken på senare tid har i huvudsak inriktats mot människor som redan har ett tobaksberoende, vilket jag menar är ineffektivt och ibland tenderar till diskriminerande. De ständigt höjda priserna tenderar istället att slå hårt mot många av samhällets mindre bemedlade. Politiken bör istället inriktas på att människor inte ska börja med tobak från första början.

Då åldersgränsen på tobak sattes till 18 år var det tänkt som ett led i att minska tobaksbruket och förhindra att unga fastnar i livslångt tobaksberoende. Man kan dock konstatera att tillgången på tobak för unga är fortsatt hög, inte minst då många

tobakshandlare högst medvetet säljer till unga under 18 år. För att komma till rätta med detta problem måste polisen få tydliga direktiv om att statuera exempel att staten tar försäljning av tobak till minderåriga på allvar. Indragen rätt att sälja tobak bör vara ett kraftigt instrument i kombination med att brottet beivras i tillräcklig utsträckning.

Åldersgränsen på tobak bör ses över. Menar man allvar med att man vill minska tobaksbruket är det också rimligt att man höjer åldersgränsen igen. 20 år skulle vara en mer rimlig ålder.

Det finns dock fler åtgärder för att minska tobaksbruket. I andra länder säljer man endast tobak under disk, alltså att tobaksvaror inte får hållas synliga i butiken för att på så vis minska subtil påverkan att vilja köpa tobak. Denna metod bör regeringen utvärdera utefter de erfarenheter som finns på området för att sedan överväga en liknande lagstiftning i Sverige.

En annan fråga som bör övervägas är huruvida det är lämpligt att i princip vem som helst kan sälja tobak. Troligtvis skulle tillgången på tobak bland unga minska radikalt om endast specialbutiker tilläts sälja produkterna. Systembolaget kunde vara ett alternativ, men även andra system står självklart till buds.

Det finns också en tydlig samhällsvinst att hålla nere skatten på snus i förhållande till cigaretter för att skapa incitament att de som redan skapat ett beroende brukar den tobak som är minst skadlig för hälsan och därmed är bäst för individen och ger upphov till lägst kostnader för samhället. Som kuriosa kan nämnas att priset på snus sedan början av 90-talet gått upp med runt 700 %, vilket är ojämförbart med inflation och konsumentprisindex. Detta är högst omotiverat med tanke på att samhällets kostnader för snusbruk är försvinnande små. Snusskatten bör i ljuset av detta sänkas i förhållande till cigaretter.

Josef Fransson (SD)